

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	17
1. Geneza i hipotezy badawcze	17
2. Struktura i metody badawcze	21

Rozdział I

Zagadnienia wprowadzające

1. Prezentacja podstawowych pojęć	25
1.1. Zakażenie, kolonizacja, choroba zakaźna – próba przeprowadzenia dystynkcji.....	25
1.2. Zakażenie związane z opieką zdrowotną jako szczególna postać zakażenia.....	30
1.3. Podmioty i przedmiot stosunku prawnomedycznego.....	31
1.3.1. Pacjent.....	31
1.3.2. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych	35
1.3.3. Świadczenie zdrowotne.....	38
1.3.4. Świadczenie szpitalne.....	43
2. Zakażenie związane z opieką zdrowotną a zakażenie szpitalne	44
2.1. Problem zdefiniowania zakażenia związanego z opieką zdrowotną w prawie międzynarodowym i wybranych ustawodawstwach krajowych.....	44
2.2. Pojęcie zakażenia związanego z opieką zdrowotną, w tym zakażenia szpitalnego w ustawodawstwie polskim.....	48
3. Identyfikacja zakażenia jako związanego z opieką zdrowotną.....	50
4. Klasyfikacje zakażeń związanych z opieką zdrowotną i ich znaczenie dla praktyki stosowania prawa	58
5. Wnioski.....	63

Rozdział II

Ochrona przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz ich zwalczanie jako przedmiot regulacji prawnych

1. Geneza i ewolucja regulacji prawnych.....	67
1.1. Od Ignacego Semmelweisa do Aleksandra Fleminga	67

1.2. Rozwój sanitarnych regulacji prawnych w kierunku ich standaryzacji	71
2. Zakażenia związane z opieką zdrowotną w prawie międzynarodowym i europejskim.....	82
2.1. Regulacje prawa międzynarodowego	82
2.1.1. Standardy prawne oraz orzecznictwo Rady Europy	89
2.1.1.1. Standardy prawne.....	89
2.1.1.2. Standardy orzecznictwo	94
2.2. Regulacje prawa Unii Europejskiej	97
3. Zapobieganie i zwalczanie zakażeń związanych z opieką zdrowotną w prawie polskim.....	103
3.1. Standardy konstytucyjne i ich odzwierciedlenie w ustawodawstwie polskim	103
3.2. Standardy ustawowe i tzw. wewnętrzne standardy postępowania.....	108
3.2.1. Uwagi wprowadzające.....	108
3.2.2. Obowiązki natury organizacyjnej.....	111
3.2.2.1. Odpowiednia infrastruktura oraz inne obowiązki sanitarno-porządkowe	111
3.2.2.2. Stosowanie izolacji oraz innych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej.....	114
3.2.2.3. Organizacja i funkcjonowanie zespołów i komitetów kontroli zakażeń szpitalnych	116
3.2.2.4. Monitorowanie oraz kontrola wewnętrzna.....	119
3.2.2.5. Wykonywanie badań mikrobiologicznych oraz ocena lokalnej sytuacji epidemiologicznej.....	123
3.2.3. Obowiązki natury dokumentacyjno-informacyjnej	125
3.2.4. Inne obowiązki prawne związane z zapobieganiem zakażeniom i ich zwalczaniem.....	131
4. Wnioski.....	136

Rozdział III

Odpowiedzialność odszkodowawcza za zakażenia związane z opieką zdrowotną w perspektywie historyczno-komparatystycznej

1. Uwagi wprowadzające i wyjaśnienia terminologiczne.....	143
2. Kształtowanie się odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy leczeniu na tle reżimów odpowiedzialności odszkodowawczej	150

2.1. Od braku odpowiedzialności po odpowiedzialność pozaumowną w ramach odrębnego systemu indemnizacyjnego na przykładzie prawa francuskiego	154
2.2. Pomędzy reżimem kontraktowym i deliktowym – przegląd porządków prawnych	160
3. Klasyczne zasady odpowiedzialności odszkodowawczej: winy, ryzyka, słuszności i ich zastosowanie do szkód wyrządzonych przy leczeniu	165
3.1. Odpowiedzialność na zasadzie winy	165
3.1.1. Ewolucja pojęcia winy	165
3.1.2. Współczesne problemy związane z oceną winy profesjonalnej.....	170
3.1.3. Forma winy i jej wpływ na kształtowanie się odpowiedzialności za szkody wynikające z zakażeń związanych z opieką zdrowotną na przykładzie rozwiązań francuskich	176
3.1.4. Uzasadnienie przyjęcia domniemania winy w przypadku zakażeń związanych z opieką zdrowotną.....	185
3.2. Pomędzy winą a ryzykiem: odpowiedzialność zorganizowanego podmiotu prawa	188
3.3. Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka	198
3.3.1. Działalność lecznicza jako tzw. działalność niebezpieczna.....	198
3.3.2. Zakażenie krwiopochodne jako szczególny rodzaj zakażeń podlegających odpowiedzialności na zasadzie ryzyka.....	205
3.3.3. Zakażenia związane z opieką zdrowotną jako obszar odpowiedzialności na zasadzie ryzyka.....	212
3.3.4. Inne rodzaje tzw. niebezpiecznej działalności leczniczej	222
3.4. Odpowiedzialność na zasadzie słuszności	224
4. Wnioski.....	235

Rozdział IV

Odpowiedzialność typu gwarancyjno-repartycyjnego na tle wynagradzania szkód wynikających z zakażeń związanych z opieką zdrowotną

1. Uwagi wprowadzające i wyjaśnienia terminologiczne	239
2. Instrumenty ubezpieczeniowe	244
2.1. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.....	244
2.2. Ubezpieczenie typu <i>first part insurance</i>	250
3. Najstarsze całościowe modele odpowiedzialności ubezpieczeniowej	254
3.1. Nowa Zelandia.....	254

3.2. Szwecja.....	262
4. Tradycyjne <i>versus</i> alternatywne metody rozstrzygania i rozwiązywania sporów medycznych, w tym zakaźniowych	272
4.1. Pojęcie i klasyfikacja	272
4.2. Charakterystyka odrębnych postępowań indemnizacyjnych.....	278
4.2.1. Uwagi ogólne.....	278
4.2.2. Model francuski <i>via</i> ONIAM	285
4.2.3. Model brytyjski w ramach NHS.....	289
4.2.4. Rodzaje funduszy kompensacyjnych	295
4.2.5. Fundusz kompensacyjny czy ubezpieczenie?.....	298
4.3. Przegląd konstrukcji prawnych wspomagających poszkodowanego w ramach tradycyjnych modeli sądowych.....	300
4.3.1. Dowód <i>prima facie</i> w prawie niemieckim.....	300
4.3.2. Koncepcje wspomagające poszkodowanego w orzecznictwie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.....	302
5. Wnioski.....	311

Rozdział V

Ewolucja odpowiedzialności odszkodowawczej za zakażenia związane z opieką zdrowotną w prawie polskim

1. Uwagi wprowadzające	315
2. Stosunki prawnomedyczne na tle dualistycznej koncepcji podstaw odpowiedzialności odszkodowawczej	317
2.1. Geneza i rozwój odpowiedzialności za szkody medyczne w okresie obowiązywania kodeksu zobowiązań.....	317
2.2. Kształtowanie się odpowiedzialności za zakażenia związane z opieką zdrowotną pod rządami kodeksu cywilnego	324
2.2.1. Reguły odpowiedzialności przyjmowane na gruncie art. 417 i n. kc.....	324
2.2.2. Przegląd orzecznictwa powstałego na gruncie art. 417 i n. kc.....	328
2.2.3. Koncepcja zapewnienia pacjentowi bezpieczeństwa pobytu podczas hospitalizacji.....	336
2.2.4. Aktualność reguł dotyczących odpowiedzialności państwa w kontekście problematyki przedawnienia roszczeń	342
3. Odpowiedzialność za zakażenia związane z opieką zdrowotną na tle stratyfikacyjnych koncepcji podstaw odpowiedzialności deliktowej.....	346

3.1. Przypadek szczególny – odpowiedzialność w razie zastosowania przymusu leczenia.....	354
4. Współczesne stosunki prawnomedyczne a podstawy odpowiedzialności deliktowej i kontraktowej	361
5. Podstawy prawne odpowiedzialności odszkodowawczej za zakażenia związane z opieką zdrowotną – <i>de lege lata i de lege ferenda</i>	369
5.1. Odpowiedzialność w ramach reżimu deliktowego – uwagi ogólne.....	369
5.1.1. Odpowiedzialność za winę własną (art. 415, 416 kc)	372
5.1.2. Odpowiedzialność za czynności powierzone i wykonywane przez podwładnego (art. 430 kc)	378
5.1.3. Odpowiedzialność w warunkach przewidzianych w art. 435 kc.....	385
5.2. Odpowiedzialność w ramach reżimu kontraktowego (art. 471–474 kc)	394
5.3. Wybór podstaw odpowiedzialności w sprawach zakaźniowych.....	400
6. Wnioski.....	405

Rozdział VI

Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej za zakażenia związane z opieką zdrowotną w modelu sądowym i pozasądowym

1. Uwagi wprowadzające	409
2. Konstrukcja prawna zdarzenia szkodzącego	410
2.1. Zakażenie związane z opieką zdrowotną jako błąd medyczny oraz powikłanie	410
2.2. Zakażenie związane z opieką zdrowotną jako zdarzenie niepożądane oraz zdarzenie medyczne	418
2.3. Zakażenie związane z opieką zdrowotną jako rodzaj czynu niedozwolonego oraz skutek nienależytego wykonania zobowiązania	427
3. Związek przyczynowy	431
3.1. Zakażenie związane z opieką zdrowotną a adekwatna relacja kauzalna w rozumieniu prawa cywilnego.....	431
3.1.1. Przyczynowość zaniechania	437
3.1.2. Obniżony standard dowodu związku przyczynowego w sprawach zakaźniowych.....	441
3.1.3. Związek przyczynowy a wina	447
3.2. Badanie przyczynowości w razie istnienia wielości przyczyn zakażenia	452
3.3. Okoliczności przerywające związek przyczynowy.....	458

3.4. Przyczynienie się poszkodowanego pacjenta do wyrządzenia szkody	460
4. Specyfika szkód medycznych wynikających z zakażeń	470
5. Ułatwienia dowodowe w zakresie wykazywania przesłanek odpowiedzialności za zakażenia związane z opieką zdrowotną.....	483
6. Alternatywne postępowania pozasądowe – <i>de lege lata i de lege ferenda</i>	492
7. Wnioski.....	502
Zakończenie	505
Bibliografia	513